

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 227.612 van 3 juni 2014
in de zaak A. 195.364/X-15.676.**

In zake : Koen VAN PARYS
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Peter Crispyn
kantoor houdend te 9030 Mariakerke
Mazestraat 16
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de GEMEENTE MALDEGEM, vertegenwoordigd door :
1. het college van burgemeester en schepenen
2. de burgemeester
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Dirk Van Heuven en Gertie De Fraeye
kantoor houdend te 8500 Kortrijk
President Kennedypark 6/24
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 20 januari 2010, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van de burgemeester van de gemeente Maldegem van 25 november 2009 waarbij aan Koen Van Parys de tuchtstraf van de blaam wordt opgelegd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 219.691 van 11 juni 2012 wordt het debat heropend en wordt het door de auditeur-generaal aangewezen lid van het auditoraat gelast met een aanvullend onderzoek.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Eric Lanckswert heeft een aanvullend verslag opgesteld.

Verzoeker heeft een aanvullende laatste memorie ingediend. De verwerende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een aanvullende laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 21 maart 2014.

Kamervoorzitter Johan Lust heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Peter Crispyn, die verschijnt voor verzoeker, en advocaat Gertie De Fraeye, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Eric Lanckswert heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoeker is op het ogenblik van de feiten die tot de bestreden beslissing hebben geleid, tewerkgesteld als inspecteur van politie bij de lokale politiezone Maldegem. Op de avond van 26 december 2008 is hij, in zijn vrije tijd, op uitstap in Bredene, in het gezelschap van zijn collega en vriend Christophe Vandervoort en diens Poolse schoonbroer.

Er doet zich een incident voor met een buitenstaander, die beweert te zijn aangerand door één van de personen van de groep waarbij

verzoeker zich bevond. Volgens getuigen zou die buitenstaander zijn geslagen en geschopt door drie mannen. Omwonenden verwittigen de politie die verzoeker en Christophe Vandervoort oppakt als verdachten van de agressie tegen de buitenstaander. De schoonbroer blijkt op dat moment uit het zicht verdwenen te zijn.

Volgens de verbaliserende politieambtenaren hebben verzoeker en Christophe Vandervoort gedronken en gedragen zij zich bij hun ondervraging en arrestatie provocerend en arrogant en weigeren zij mee te werken.

In eerste instantie ontkennen zij ook maar iets te maken te hebben met de agressie tegen de buitenstaander. Zij beweren ook dat zij slechts met twee waren, hoewel verschillende getuigen beweren dat zij deel uitmaakten van een groep van drie personen. Zij worden op instructie van de parketmagistraat met wachtdienst aangehouden en pas de volgende ochtend vrijgelaten.

3.2. Op 29 december 2008 legt Christophe Vandervoort spontaan een nieuwe verklaring af aan de politie waarin hij toegeeft dat zij met drie personen op stap waren en betrokken waren bij het incident met de buitenstaander. Volgens hem zou er echter slechts sprake zijn geweest van wat trekken en duwen tussen die persoon en zijn schoonbroer en zou het niet tot slagen zijn gekomen. Tevens zou verzoeker niet hebben deelgenomen aan het incident, maar integendeel de schoonbroer hebben weggetrokken. De oorzaak van het incident zegt hij niet te kennen, want het ontstond achter zijn rug toen hij een eindje van de plaats van het incident verwijderd was. Verzoeker legt een gelijklopende verklaring af en zo doet ook de inmiddels opgespoorde schoonbroer.

De verbaliserende politieambtenaren stellen vast dat de drie verklaringen gelijklopend zijn en ook overeenstemmen met deze van het slachtoffer dat verklaarde dat er slechts één man fysiek met hem in contact was geweest en dat de andere twee hem te hulp waren geschoten. Tevens merken zij

op dat het slachtoffer slechts zeer geringe verwondingen vertoonde, die niet overeenstemmen met hetgeen men zou kunnen verwachten wanneer hij geslagen en geschopt zou zijn geweest zoals de getuigen beweerden. Tevens vertoonde geen van de drie betrokkenen enig letsel op hun handen die wezen op het toebrengen van slagen.

Eveneens op 29 december 2008 meldt Christophe Vandervoort, naar eigen zeggen, de feiten aan zijn korpschef.

Verzoeker blijkt sinds 1 maart 2009 gedetacheerd te zijn naar de lokale politiezone Middelkerke.

Verzoekers korpschef in de lokale politiezone Maldegem schrijft op 2 maart 2009 aan de korpschef van de lokale politiezone Middelkerke dat hij van het incident op de hoogte werd gesteld door de vaststellende dienst, maar dat hij van het parket te Brugge nog geen schrijven heeft ontvangen over de exacte betrokkenheid van zijn agenten, noch over de vraag of het parket zwaar tilt aan de feiten.

3.3. Verzoekers korpschef informeert klaarblijkelijk in de loop van april 2009 bij het parket naar de stand van het dossier, want op 20 april 2009 bezorgt de procureur des Konings te Brugge hem het dossier voor behandeling op tuchtgebied. De procureur verwijst naar twee brieven van de korpschef die door het parket op 8 april 2009 werden ontvangen en deelt mee dat het dossier op strafrechtelijk gebied werd geseponeerd.

Met een nota van 2 juli 2009 adieert de korpschef van verzoeker als gewone tuchtoverheid de hogere tuchtoverheid, meer bepaald de burgemeester van de gemeente Maldegem. In deze nota worden de feiten ten aanzien van verzoeker omschreven en geeft de korpschef te kennen dat verzoeker, die als lid van de politie altijd en overal een voorbeeldfunctie heeft, de waardigheid van het ambt in het gedrang heeft gebracht, zelfs al was hij op het moment van de feiten

niet in bevolen dienst. Hij stelt dat de feiten tot een zware tuchtstraf kunnen leiden, gelet op hun ernstig karakter, namelijk:

- duidelijke tekenen van alcoholgebruik op een openbare plaats;
- arrogant en provocerend gedrag ten opzichte van de medewerkers van de lokale politiezone Bredene/De Haan en zich minachtend uitlaten over hen;
- tegenwerking van het onderzoek;
- gerechtelijke arrestatie door de magistraat van dienst.

Verzoeker wordt hiervan bij aangetekende zendingen van 3 en 7 juli 2009 in kennis gesteld.

3.4. Op 8 oktober 2009 stelt de hogere tuchtoverheid een inleidend verslag op waarin zij vermeldt dat de aan verzoeker ten laste gelegde feiten aan de gewone tuchtoverheid ter kennis zijn gebracht door de procureur des Konings te Brugge op 20 april 2009 en dat deze datum in aanmerking moet worden genomen voor het bepalen van de verjaringstermijn. Volgens de hogere tuchtoverheid staan de feiten vast, nu verzoeker zich bereid heeft verklaard een nieuwe verklaring af te leggen over de ware toedracht van de feiten en uit de vaststellingen van de politiezone Bredene/De Haan ook duidelijk blijkt dat hij zich provocerend heeft opgesteld. De hogere tuchtoverheid zet voorts uiteen dat de voormelde feiten aan verzoeker kunnen worden toegerekend en tuchtvergrijpen uitmaken. Zij vermeldt dat zij voornemens is aan verzoeker de lichte tuchtstraf van de blaam op te leggen.

Dit inleidend verslag wordt met aangetekende zendingen van 16 en 20 oktober 2009 aan verzoeker ter kennis gebracht.

Op 28 oktober 2009 wordt aan verzoeker een kopie van het tuchtdossier toegezonden.

Met een brief van 10 november 2009 deelt verzoeker aan de burgemeester mede dat hij kennis heeft genomen van het tuchtdossier, maar dat hij heeft vastgesteld dat het onvolledig is, aangezien het informatieverslag van de

procureur des Konings met refertenummer “TU.20-09-LB” van 20 april 2009, waarnaar in het inleidend verslag wordt verwezen, niet is opgenomen. Hij vraagt in kennis te worden gesteld van een volledige kopie van zijn tuchtdossier, waarvan bovendien alle stukken in de Nederlandse taal zijn gesteld of desgevallend in het Nederlands zijn vertaald. Verzoeker vraagt ten slotte om te worden gehoord.

Op 16 november 2009 wordt aan verzoeker geantwoord dat het niet duidelijk is welk ontbrekend stuk hij bedoelt, aangezien in het dossier geen stuk is opgenomen dat verwijst naar het refertenummer dat hij heeft vermeld. Voorts wordt meegedeeld dat verzoeker de Nederlandse vertaling van de in een andere taal gestelde stukken zal ontvangen van zodra ook de tuchtoverheid ze heeft ontvangen. Verzoeker wordt tevens uitgenodigd voor een hoorzitting.

Hij dient met het oog hierop een verweerschrift in.

Op 23 november 2009 wordt verzoeker, bijgestaan door zijn verdediger, door de hogere tuchtoverheid gehoord. Verzoeker legt bij die gelegenheid nog een aantal stukken neer.

Op 25 november 2009 beslist de hogere tuchtoverheid aan verzoeker de tuchtstraf van de blaam op te leggen.

IV. Onderzoek van de middelen

A. Derde middel

4. Het derde middel is reeds door de Raad van State verworpen geworden bij arrest nr. 219.691 van 11 juni 2012.

B. Eerste middel

Standpunt van verzoeker

5. Verzoeker leidt een eerste middel af uit de schending “van het zorgvuldigheidsbeginsel, art. 3 van het uitvoeringsbesluit, van de rechten van de verdediging, van het punt 77 van de deontologische code en van artikel 38ter en 38quater van de wet van 13 mei 1999 houdende het tuchtstatuut van de personeelsleden van de politiediensten” (hierna: politietuchtwet).

In essentie wordt toegelicht dat het personeelslid over een termijn van dertig dagen beschikt om een verweerschrift in te dienen na de ontvangst van het inleidend verslag en dat de tuchtoverheid er dan ook over dient te waken dat het volledige tuchtdossier ter beschikking kan worden gesteld van zodra het inleidend verslag wordt betekend. Meer bepaald beklaagt verzoeker zich over de afwezigheid in het tuchtdossier van:

- het stuk vermeld onder punt 1.3 van het inleidend verslag;
- de Nederlandse versie van de in een vreemde taal opgestelde stukken;
- de e-mail van 29 december 2008 van Christophe Vandervoort aan de korpschef, het antwoord erop, en de brief van 2 maart 2009 van de korpschef aan de hoofdcommissaris van Middelkerke.

Beoordeling

6. Het inleidend verslag van 10 oktober 2009 is aan verzoeker aangetekend verstuurd geworden op 16 en 20 oktober 2009. Het verweer van verzoeker is op 19 november 2009 ontvangen. Het is niet betwist dat dit binnen de termijn van artikel 38quater van de politietuchtwet is.

7. Gelet op artikel 38ter van de politietuchtwet dient het personeelslid een gratis kopie van het tuchtdossier te krijgen. Te dezen is een dergelijke kosteloze kopie aan verzoeker, op diens vraag van 22 oktober 2009, toegestuurd op 28 oktober 2009.

8. Het onder punt 1.3 van het inleidend verslag bedoelde “Informatieverslag nr. TU.24.-09-LB van procureur des Konings [P. L.] van het parket Brugge op datum van 20 april 2009” betreft kennelijk het stuk dat ook in punt 3 van het inleidend verslag ter sprake komt en waarmee de procureur des Konings op 20 april 2009 de gewone tuchtoverheid kennis heeft gegeven van de betrokken feiten. Het behelst niet meer dan de drieregelige mededeling dat “hierbij” een afschrift van het dossier wordt bezorgd en dat het dossier op strafgebied geseponneerd wordt.

De Raad van State deelt niet de onzekerheid, waaraan verzoeker in de laatste memorie uiting geeft, als zou het in het inleidend verslag bedoelde “Informatieverslag” nog een ander stuk kunnen zijn.

9. Wat de in een vreemde taal opgestelde stukken betreft, verklaart verzoeker in de laatste memorie uitdrukkelijk niet de zienswijze van de auditeur tegen te spreken. In zijn verslag stelde de eerste auditeur-afdelingshoofd vast dat de betrokken stukken “in redelijkheid geen wezenlijke invloed kunnen hebben gehad op de besluitvorming”.

10. Dat geldt volgens het auditoraatsverslag ook voor de overige ontbrekende stukken die naar de mening van verzoeker van het tuchtdossier deel moesten hebben uitgemaakt.

Verzoeker slaagt er in de laatste memorie niet in dat te ontkrachten. Ten andere heeft verzoeker zelf twee van die drie stukken aan de hogere tuchtoverheid overhandigd ter gelegenheid van zijn verhoor op 23 november 2009, zodat ze door die tuchtoverheid nog nuttig bij haar besluitvorming konden worden betrokken.

11. In de gegeven omstandigheden kan geen schending van verzoekers rechten van verdediging of van de andere in het middel aangevoerde beginselen en bepalingen worden ontwaard.

Het middel is ongegrond.

C. Tweede middel

Standpunt van verzoeker

12. Een tweede middel is afgeleid uit de “schending van het zorgvuldigheidsbeginsel, de materiële motiveringsplicht en artikel 125 KB van 28-12-1950 houdende het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken en art. 458 Strafwetboek”. Volgens verzoeker is er in dezen geen rechtsgeldige toestemming om het strafdossier te gebruiken in het kader van een tuchtzaak. Daartoe is immers de uitdrukkelijke machtiging van de procureur-generaal of, bij delegatie, de procureur des Konings vereist.

Beoordeling

13. Terecht deelt verzoeker in de laatste memorie mee dat er geen reden is om te betwisten dat een machtiging tot gebruik van het strafdossier bij delegatie ook door de procureur des Konings kan worden gegeven. In de voorliggende zaak heeft de procureur des Konings deze machtiging onmiskenbaar verleend met zijn brief van 20 april 2009 waarmee hij aan de gewone tuchtoverheid een afschrift van het strafdossier deed toekomen “voor behandeling op tuchtgebied”.

14. Dat, zoals verzoeker beweert, uit niets blijkt dat de tuchtoverheid van deze toelating afwist “op het moment dat zij kennis heeft genomen van het strafdossier”, mist elke grond. Dit blijkt afdoende uit de nota van adiëring van de hogere tuchtoverheid, respectievelijk het inleidend verslag, telkens *sub* punten 1.3 en 3.

15. Het middel is ongegrond.

D. Vierde middel

Standpunt van verzoeker

16. Volgens een vierde middel zijn “de rechten van verdediging, de materiële motiveringsplicht, het zorgvuldigheidsbeginsel en de artikelen 17, § 1 A, 6° & b 1°; 17, § 12, B, 1° en 39 § 1 van de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966” geschonden, evenals het fundamenteel recht om te begrijpen en begrepen te worden. Geargumenteed wordt dat het tuchtdossier gedeeltelijk is samengesteld uit stukken die in een andere taal dan het Nederlands zijn opgesteld en dat niet in een vertaling ervan is voorzien niettegenstaande het uitdrukkelijk verzoek van verzoeker. Het gaat om stukken in het Frans en in het Pools.

Beoordeling

17. In de laatste memorie geeft verzoeker toe dat de Raad van State in de zaak van zijn collega Vandervoort, met betrekking tot dezelfde feiten, eenzelfde middel heeft verworpen.

In het betrokken arrest nr. 223.112 van 5 april 2013 oordeelde de Raad van State, samengevat, dat de hogere tuchtoverheid op grond van de Taalwet Bestuurszaken de tuchtprocedure tegen een politieambtenaar in het Nederlands moet voeren en dat de procedurestukken in deze taal moeten worden gesteld, dat in het strafdossier een aantal verklaringen in het Frans of in het Pools zijn opgenomen, dat het alle verklaringen betreffen over het concrete verloop van het incident op 26 december 2008 in de Duinenstraat, maar dat deze anderstalige verklaringen inzake de toedracht en verloop van het incident, gelet op de nieuwe verklaring van verzoeker van 29 december 2008 aan de politie, in redelijkheid niet tot het besluit kunnen leiden dat ze een wezenlijke invloed hebben gehad op de besluitvorming.

18. De Raad van State ziet geen reden om te dezen anders te oordelen. Zoals uit punt 5.1 van de bestreden beslissing genoegzaam kan worden

opgemaakt, heeft de verwerende partij zich voor het vaststaan van de feiten uitsluitend gebaseerd, eensdeels, op de nieuwe verklaring omtrent de ware toedracht van de feiten die verzoeker zelf heeft afgelegd in zijn laatste verhoor van 29 december 2008 en, anderdeels, op de vaststellingen van de politiezone Bredene/De Haan dat verzoeker zich provocerend heeft opgesteld.

19. Nu de hogere tuchtoverheid voor haar voorstelling van de feiten met betrekking tot het incident louter heeft gesteund op de eigen verklaringen van verzoeker van 29 december 2008, volgt de Raad van State niet verzoeker waar hij in de laatste memorie doet gelden dat niet met absolute zekerheid kan worden uitgesloten dat de anderstalige stukken geen wezenlijke invloed hebben gehad op de besluitvorming. Evenmin ziet de Raad van State in dat de tuchtoverheid onzorgvuldig zou zijn geweest door in verband met dit incident voortgegaan te zijn op verzoekers verklaringen en door de verklaringen in de anderstalige stukken te hebben laten links liggen.

20. Het middel is ongegrond.

E. Zesde middel

Standpunt van de partijen

21. In een zesde middel, waaraan het vijfde middel subsidiair is, betwist verzoeker de materialiteit van de hem ten laste gelegde feiten en voert hij aan dat ze geen tuchtvergriep uitmaken.

Verzoeker zet uiteen dat het vergriep in een vechtpartij betrokken te zijn geweest, geen steun vindt in de gegevens van het dossier zodat de motivering ondeugdelijk is. Het wordt volgens hem niet verduidelijkt welke regelgeving en richtlijnen hij niet zou hebben nageleefd; bovendien gaat het om een aangelegenheid uit het privéleven en is verzoeker niet verplicht om wanneer hij verhoord wordt in een strafonderzoek op een loyale en waarheidsgetrouwe wijze mee te werken aan het onderzoek. Het is niet omschreven waaruit zijn

laakbaar voorbeeldgedrag zou bestaan. Is het weliswaar correct dat hij gedronken had, er was geen sprake van dronkenschap. Tevens is het naar de mening van verzoeker overdreven dat hij zich bij de verhoren en herverhoren provocerend heeft opgesteld. Sowieso stond het hem ter gelegenheid van een strafrechtelijk verhoor vrij zo kritisch te zijn als hij wil. Ook wat zijn aanvankelijke tegenwerking van het onderzoek betreft, meent verzoeker een fundamenteel recht te hebben om te zwijgen, zelfs om te liegen in het kader van een strafrechtelijk verhoor, zeker als het om feiten uit zijn privéleven gaat. Ten slotte kan ook de kortstondige arrestatie van verzoeker geen tuchtfeit uitmaken aangezien er verzoeker door het openbaar ministerie geen strafbare feiten ten laste kunnen worden gelegd.

22. Verwerende partij antwoordt in de memorie van antwoord dat aan verzoeker “niet zozeer” aangewreven wordt dat hij betrokken was bij het incident van 26 december 2008, maar “vooral zijn gedrag en houding onmiddellijk volgend op het incident”: hij loog, wandelde weg, weigerde aanwezig te blijven, vertoonde kenmerken van alcoholgebruik, werd gearresteerd wegens een tegenwerkende houding, was provocerend en zocht discussie, en deed minachtend tegenover een andere politieagent. Verzoeker poogt deze elementen in een ander perspectief te plaatsen “al helpt het niet dat hij in het verzoekschrift verwijst naar zijn ‘recht om te liegen’”. Tot slot is het niet relevant dat de feiten zich buiten de diensturen voordeden. Het is de tuchtoverheid namelijk niet verboden feiten uit het privéleven bij een tuchtvordering in ogenschouw te nemen.

Beoordeling

23. Blijkens punt 5.1 van de bestreden beslissing is de burgemeester van mening dat de feiten vaststaan. Die feiten worden onder punt 2.1 van de beslissing als volgt gerelateerd:

“Op 26 december 2008 bent u op vermaakuitstap geweest in Bredene. Bij de politie is toen omstreeks 22.55 uur een oproep binnengekomen dat een man in de Duinenstraat op straat werd geslagen door drie andere mannen.

Uit het eerste gesprek met het slachtoffer blijkt dat hij het slachtoffer werd van fysieke en verbale agressie door drie mannen.

Door een getuige wordt een voertuig met nummerplaat [...] aangeduid als het voertuig waarmee de drie daders van de vechtpartij zich verplaatsen. Dit voertuig is volgens de dienst inschrijving voertuigen ingeschreven op naam van Koen Van Parys.

Eén verdachte heeft de plaats kunnen verlaten. Later blijkt dit te gaan om [P. N.]

Twee andere verdachten worden aangetroffen, verborgen achter een muurtje en een haag. Bij identificatie gaat het hier om INP Koen Van Parys en AGP Christophe Vandervoort.

Uit de vaststellingen van de politie Bredene/De Haan blijkt dat u duidelijk gedronken had en duidelijke tekenen van alcoholgebruik vertoonde. Tijdens de verhoren en herverhoren heeft u zich arrogant en provocerend opgesteld en steeds de discussie gezocht. U heeft zich ook minachtend uitgelaten tegenover de collega's van de politie Bredene/De Haan. U heeft ook het onderzoek tegengewerkt en aanvankelijk elke betrokkenheid ontkend.

U werd ook voor de duur van het onderzoek gearresteerd en deze arrestatie werd door de dienstdoende parketmagistraat bevestigd.

Pas in een latere fase en na verschillende herverhoren hebt u meer duidelijkheid gebracht in dit dossier.”

Naar verder uit de bestreden beslissing blijkt, worden hierin de volgende tuchtvergrijpen gezien:

- betrokkenheid in een vechtpartij, waarvoor ten laste van verzoeker een proces-verbaal voor opzettelijke slagen en verwondingen is opgesteld;
- gebrek aan loyaliteit en integriteit door niet de regelgeving en richtlijnen te hebben nageleefd van de overheden waarvan verzoeker afhangt als personeelslid van de politie;
- laakbaar voorbeeldgedrag buiten de diensturen.

24. Als reeds eerder geoordeeld, berust het besluit van de burgemeester dat de feiten in verband met verzoekers betrokkenheid bij de vechtpartij vaststaan op de verklaringen die verzoeker op 29 december 2008 zelf over de ware toedracht van de feiten aflegde.

In die verklaringen leest de Raad van State dat verzoeker alleen met de vechtpartij te maken had doordat hij een vriend, P. N., die met een onbekende slaags was geraakt, “bij de arm [trok] om hem weg te trekken”.

Dit spoort overigens met de “Inlichtingen” van de opstellers (administratief dossier, stuk 1, 32) dat het slachtoffer gewag maakte “van het feit [dat] twee personen hem niet geslagen of geschopt hebben en hem zelfs kwam[en] helpen door de persoon met wie hij in rechtsreeks contact was, van hem weg te trekken en de zaak te laten stoppen”.

De verwerende partij kon er in die omstandigheden des te minder mee volstaan om zonder verdere overweging verzoekers betrokkenheid bij de vechtpartij als een tuchtfout aan te merken en te bestraffen waar verzoeker nochtans in zijn verweerschrift expliciet deed gelden:

“Verzoeker ontkent ten stelligste ‘betrokken’ te zijn geweest in een vechtpartij in de betekenis hier aangehaald. Verzoeker meent dat het zijn plicht is als politieambtenaar om een schermutseling [...] te beëindigen of het escaleren ervan te voorkomen, door één van de betrokken partijen, zijnde de Pool [N.] van de tegenpartij weg te trekken.”

25. Rekening houdend met de referte in punt 4.3 van het inleidend verslag aan de artikelen 28, 29, 41 en 81 van de deontologische code, begrijpt de Raad van State dat de verwerende partij met de door verzoeker beweerdelijk begane disciplinaire tekortkomingen aan de verschuldigde loyaliteit en integriteit en aan het voorbeeldgedrag buiten de diensturen, heeft beoogd te verwijzen naar het feit dat verzoeker tekenen van alcoholverbruik vertoonde, zich provocerend en minachtend opstelde tegenover zijn collega-medewerkers van de geïntegreerde politie, en zich niet coöperatief heeft betoond bij het onderzoek.

26. Dat verzoeker, zoals hij betoogt, niet zodanig gedronken had dat hij “buiten zinnen” was, belet niet dat hij in die mate gedronken had dat hij zichzelf niet meer voldoende in de hand had om zijn collega’s van de politie Bredene/De Haan op een elementair beheerste en beleefde manier tegemoet te treden en te woord te staan. Dit wordt niet goedgepraat door de – overigens toegegeven – animositeit als “bij het haar gegrepen” te bestempelen, noch door de omstandigheid dat het feiten uit verzoekers privéleven betreft. Artikel 3 van de politietuchtwet voorziet er uitdrukkelijk in dat ook handelingen of gedragingen buiten de uitoefening van het ambt tot een tuchtstraf aanleiding kunnen geven.

27. Wel terecht meent verzoeker dat, als zodanig, zijn gebrek aan medewerking aan het onderzoek, inzonderheid door aanvankelijk onvolledige verklaringen af te leggen, niet als een tuchtfact mag worden gekwalificeerd. Die handelwijze van verzoeker bij het afleggen van zijn verklaringen behoort tot de wijze waarop hij meent zich te moeten verdedigen. Ze kan om die reden niet rechtsgeldig aanleiding geven tot het formuleren en aannemen van een bijkomende tenlastelegging.

Overigens oordeelde eerder het Grondwettelijk Hof in zijn arrest nr. 4/2001 van 25 januari 2001, naar aanleiding van het beroep tegen het toenmalige artikel 25 van de politietucht wet, dat het op kennelijk onevenredige wijze afbreuk doet aan het recht van verdediging in zoverre het een betrokkene ertoe verplicht om in het kader van een tuchtonderzoek dat op hemzelf betrekking heeft loyaal aan dit onderzoek mee te werken en nauwgezet op elke vraag te antwoorden.

28. Uit wat voorafgaat volgt dat de grondslag van de bestreden beslissing in doorslaggevende mate is aangetast. Het middel is in de besproken mate gegrond.

F. Achtste middel

Standpunt van de partijen

29. In een achtste middel, dat nog verder reikt dan het zevende middel, voert verzoeker de schending van de artikelen 19, 21, 32 en 38 van de politietucht wet aan en de onbevoegdheid van de steller van de handeling. Toegelicht wordt dat verzoeker sedert 1 maart 2009 van de zone Maldegem gedetacheerd is naar de zone Middelkerke en dat met de bestreden beslissing de hogere tucht overheid van de zone Maldegem hem een lichte tucht straf oplegt, terwijl lichte tucht straffen volgens artikel 21 van de politietucht wet moeten worden opgelegd door de tucht overheid van het korps waarbij hij gedetacheerd is.

De hogere tuchtoverheid van de zone Maldegem zou alleen bevoegd geweest zijn om een zware tuchtstraf op te leggen op vraag van de zone Middelkerke.

30. Volgens de verwerende partij, in de memorie van antwoord, is het middel onontvankelijk omdat verzoeker de onwettigheid niet vermeldde in zijn verweerschrift. Volgens haar is het middel ook ongegrond en is artikel 21 van de politietuchtwet niet toepasselijk: “Immers werden de feiten gepleegd op 26 december 2008. Pas sinds 1 maart 2009 is verzoeker gedetacheerd van de politiezone Maldegem naar de politiezone Middelkerke! Het spreekt voor zich dat de tuchtoverheid diegene is die bevoegd is op het ogenblik dat de feiten zich hebben voorgedaan.”

31. In de laatste memorie voegt de verwerende partij daar nog aan toe dat van een verzoekende partij verwacht mag worden dat zij een bevoegdheidsexceptie op het eerst nuttige ogenblik inroept en niet voor het eerst vóór de Raad van State. Voorts meent zij dat een strikte lezing van het artikel 21 van de politietuchtwet indruist tegen de bedoelingen van de wetgever en tegen de logica:

“Logisch is dat als tuchtoverheid optreedt, de overheid waar de betrokkene vastbenoemd is. Logisch is dat als tuchtoverheid optreedt, diegene in wiens dienst de tuchtfeiten gepleegd zijn.

Het is echter helemaal niet logisch dat de overheid alwaar men vastbenoemd is, niet bevoegd zou zijn om te oordelen over de tuchtfeiten die werden gepleegd vóór de detachering. [...]

De Memorie van toelichting bij de Politietuchtwet stelt een eenvoudige, snellere en werkzame procedure voorop met responsabilisering van de lokale verantwoordelijken. De dienst waarnaar de betrokkene gedetacheerd en waar hij dus niet vastbenoemd is laten oordelen over lichte tuchtfeiten die bij [de] ‘moederdienst’ is gepleegd, gaat volstrekt in tegen deze principes.

De facto zou zulks leiden tot een immuniteit voor lichte tuchtfeiten gepleegd kort voor de detachering, nu men niet inziet welke belang en welke motivatie de dienst waarnaar betrokkene (tijdelijk) is gedetacheerd, heeft bij het opstarten of voortzetten van een (lichte) tuchtprocedure.”

Ondergeschikt vraagt de verwerende partij dat indien de Raad van State “de overstrikte lezing van artikel 21 van de Politietuchtwet van op[e]nbare orde [zou] beschouwen, niettegenstaande de houding van verzoeker in

de tuchtprocedure”, het Grondwettelijk Hof prejudicieel wordt bevraagd over de verenigbaarheid van artikel 21 van de politietuchtwet met de grondwettelijke gelijkheids- en niet-discriminatieregel.

Beoordeling

32. In dezen hadden de tuchtfeiten die verzoeker ten laste worden gelegd plaats op 26 december 2008. Vanaf 1 maart 2009 is verzoeker, tot dan in dienst bij de lokale politie van de politiezone Maldegem, gedetacheerd bij het korps politiezone Middelkerke.

Op 25 november 2009 bestraft de bestreden beslissing hem met de lichte tuchtstraf van een blaam, nadat de korpschef van de politiezone Maldegem met een nota van 2 juli 2009 de hogere tuchtoverheid van de politiezone Maldegem had geadieerd en nadat die hogere tuchtoverheid op 8 oktober 2009 een inleidend verslag opstelde.

33. Ten onrechte betwist verwerende partij de ontvankelijkheid van het middel omdat het niet ook al in de administratieve procedure zou zijn aangevoerd, maar pas voor het eerst in de procedure bij de Raad van State.

Immers kan uit het 23 november 2009 gedateerd proces-verbaal van verhoor van verzoeker door de hogere tuchtoverheid worden opgemaakt dat verzoeker ter verweer deed gelden:

“Op 1 maart werd Koen gedetacheerd naar Middelkerke waardoor de gewone tuchtoverheid op dit moment de korpschef van Middelkerke wordt. De korpschef van Maldegem moet het dossier overmaken en de korpschef van Middelkerke moet beslissen wat hij met dit tuchtdossier doet. Hij kan het dossier afwerken als lichte tuchtstraf of voor een zware tuchtstraf doorsturen naar de hogere tuchtoverheid van Maldegem. De procedure is hier dus foutief gevoerd.”

De exceptie van niet-ontvankelijkheid van het middel mist dus feitelijke grond.

34. Overeenkomstig artikel 21 van de politietuchtwet worden, behoudens inzake een hier niet relevante uitzondering, “in geval dat een politieambtenaar bij een ander korps of dienst is gedetacheerd, de lichte tuchtstraffen opgelegd door de tuchtoverheden van het korps of de dienst waarbij het betrokken personeelslid is gedetacheerd. De zware tuchtstraffen worden in dat geval opgelegd door de hogere tuchtoverheid van de dienst van oorsprong, op vraag van de dienst waarbij het betrokken personeelslid is gedetacheerd.”

35. Het artikel maakt geen onderscheid naargelang de disciplinaire tekortkomingen vóór of na de detachering zijn gepleegd. Zoals het is gelibelleerd, is in alle gevallen bij de bestraffing van een tuchtvergriep een substantiële rol weggelegd voor de tuchtoverheden van het korps of de dienst waarbij de detachering gebeurde: ofwel leggen zij zelf een lichte tuchtstraf op, ofwel vragen zij de dienst van oorsprong een zware tuchtstraf uit te spreken.

Is de politieambtenaar niet slechts gedetacheerd, maar is hij van het ene korps of de ene dienst naar een andere gemuteerd of overgegaan, dan wordt, gelet op artikel 22 van de politietuchtwet, de tuchtoverheid van het nieuwe korps of de nieuwe dienst zelfs zonder meer exclusief bevoegd inzake het voeren van een tuchtprocedure.

36. De Raad van State ziet niet in in welk opzicht de bevoegdheid die het artikel 21 aan de tuchtoverheden van het korps waarbij het betrokken personeelslid gedetacheerd is, “volstrekt” niet zou samengaan met het oogmerk van de politietuchtwet om in een eenvoudige, snelle en werkzame procedure te voorzien waarbij de verantwoordelijkheid van de lokale verantwoordelijken wordt gestimuleerd.

Evenmin volgt de Raad van State de zienswijze van de verwerende partij dat de bevoegdheid die het artikel 21 verleent aan de tuchtoverheden van het korps waarbij het betrokken personeelslid gedetacheerd is, indruist tegen de logica, nog daargelaten of zulks in het andere geval een voldoende reden kon zijn geweest om het artikel dan maar ter zijde te laten.

Het beweerdde de facto-gevaar van “een immuniteit voor lichte tuchtfeiten gepleegd kort voor de detachering”, ten slotte, betreft niet meer dan een opportuniteitsopmerking. Ze vermag niet te verantwoorden dat wordt afgeweken van een duidelijke wettekst.

37. Het verzoek tot prejudiciële vraagstelling vertrekt van de premisse dat, niettegenstaande verzoeker naliet in de tuchtprocedure de onbevoegdheid te doen gelden van de hogere tuchtoverheid van de politiezone Maldegem, de Raad van State het besproken middel toch in aanmerking neemt omdat het wordt beschouwd als zijnde van openbare orde.

Zoals uit wat voorafgaat, *sub* 33, blijkt, mist die premisse grond. Alleen al om die reden is er geen aanleiding toe om de prejudiciële vraag te stellen.

38. Het besproken middel is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt de beslissing van de burgemeester van de gemeente Maldegem van 25 november 2009 waarbij aan Koen Van Parys de tuchtstraf van de blaam wordt opgelegd.

2. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing en het beroep tot nietigverklaring, begroot op 350 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van drie juni 2014,
door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Johan Lust,	kamervoorzitter,
Pierre Lefranc,	staatsraad,
Jan Clement,	staatsraad,
bijgestaan door	
Silvan De Clercq,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Silvan De Clercq

Johan Lust